

Kultur- og likestillingsdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

postmottak@kud.dep.no
med kopi til post@kulturrad.no

Oslo, 27.01.2025

Statens kunstnerstipend - kvotefordeling 2025 – høringssvar fra Norsk Skuespillerforbund

Norsk Skuespillerforbund (NSF) er fagforening og interesseorganisasjon for profesjonelle skuespillere i Norge. Vi takker for muligheten for å komme med innspill.

Komitéen for skuespillere og dukkespillere har nettopp levert inn årets innstillinger. Som alltid er det en stor glede å se det høye nivået på årets søknader. Likevel sitter komitéen igjen med en viss bismak ved endt fordeling - Dette skyldes alle de kvalifiserte søkerne de må gi avslag. Komitéen kunne fint forsvart å disponere et dobbelt antall hjemler, for ikke å si et trippelt. Alle søknadene som kommer inn til vår komité er faglig relevante. Vi ser en stor økning i antall søknader fra våre hardt arbeidende kolleger.

Antallet søknader varierer fra år til år, men første gang det kom over 500 søknader var i 2023 og både i fjor og i år endte antall behandlede søknader på 666. I 2022 var det 334 søknader. Denne store økningen ser vi til tross for at veldig mange lar være å søke fordi det er så få hjemler at de ikke ser det er verd arbeidsinnsatsen som kreves.

Oversikt over landets skuespillere og musikalartister

NSF har en høy organisasjonsprosent og organiserer en stor andel av profesjonelle skuespillere i landet, inkludert studenter. Derfor har vi også god oversikt over skuespillernes arbeidshverdag som har endret seg enormt de siste 10-årene. Vår medlemsmasse utgjør pr. i overkant av 1600 medlemmer. Av disse har 104 fast ansettelse ved et av landets teatre. Det betyr at 93% av forbundets aktive medlemmer er uten fast arbeid/ansettelse ved et teater. Antall skuespillere med fast arbeid og fast lønn har gått kraftig ned de senere årene, og et stort antall skuespillere skaper nå sin egen arbeidshverdag. Derfor er kunstnerstipendene så viktige for dagens skuespillere.

Norsk Skuespillerforbund

Dronningens gate 16, 0152 OSLO

Org.nr. 871096422

www.skuespillerforbund.no
nsf@skuespillerforbund.no

Mange nyutdannede

Det utdannes omkring 100 nye skuespillere/dukkespillere/musikalartister med BA-grad hvert år fra Khio; Nord Universitet, Akademiet for scenekunst i Fredrikstad, NSKI og Høyskolen Kristiania med også musikalutdanninger som faller innen vår kategori. Relevante norske utdanningssteder er i tillegg Bårdar og Nordic Black Xpress. I tillegg kommer de mange som utdanner seg i utlandet, særlig England og USA.

Det er verd å merke seg også musikalartister/musikkteater faller inn under vår portefølje, og det utdannes fulle skoleklasser hvert år fra NSKI og Høyskolen Kristiania.

Summene gitt til DIVU måtte i år sterkt avkortes, selv om på langt nær alle nyutdannede søkte om stipend.

Arbeidsstipend gir mange positive ringvirkninger

Stadig flere skuespillere er ikke bare utøvende-, men de er også skapende skuespillere i bred forstand. De skaper sine egne arbeidsplasser og ansetter kunstnerkolleger i prosjekter. Arbeidsstipend gir derfor positive ringvirkninger og stabilitet for flere enn bare den enkelte kunstners økonomi. Det gir arbeids- og samarbeidsmuligheter som ellers ikke ville vært mulig, over hele landet.

Med den overveldende mengden søknader fordelt på et begrenset antall hjemler har komitéen i de senere år prioritert å forkorte arbeidsstipendene i forhold til antall omsøkte år. Dette for å frigjøre hjemler tidligere. Men dette går på bekostning av forutsigbarhet i et lengre tidsrom for den enkelte søker, og gode ringvirkninger i lokalsamfunnet og scenekunstmiljøet der. Det var i år 326 søkere til AS/ASY, og komiteen hadde kun 13 hjemler for tildeling i år og 4 fleksible toårige stipend.

Komiteen ser det som svært viktig for scenekunstheltet som helhet at det åpnes for flere arbeidsstipend. Skuespillere ville dra svært god nytte av flere av de fleksible stipendene.

Stor bredde i uttrykket

Skuespillere har en stor bredde i kunstuttrykk og omfattes i dag av skuespillere som opererer i et bredt estetisk og metodisk mangfold og arbeider i spennet mellom tekst-, konsept-, bevegelsesbasert teater, stemmeskuespillere og dubbing, figurteater, spill, musikkteater, film- og tv, sykehusklovn, nysirkus, dukkespill, på plattformer tilknyttet Den kulturelle skolesekken, ny teknologi, installasjon og performance, og også som mer tradisjonelle, tekstbaserte skuespillere innen film og teater.

Skuespilleren har dessuten blitt en interdisiplinær utøver som behersker mange fagfelt innen skapende scenekunstvirksomhet. Vi opplever at flere søkere søker primært som noe annet enn skuespiller, for eksempel som dramatiker, sceneinstruktør, scenograf eller filmskaper. Likevel ser vi at skuespillerfaget står sentralt hos søkeren.

Etablerte skuespillere må nå tilgodesees

Vi er opptatt av at skuespillere skal kunne være i arbeid med faget sitt gjennom en hel karriere. Roller skal fylles også av voksne skuespillere. Med årene ser vi en kraftig stigning i antallet godt voksne skuespillere uten fast ansettelse. Vi er bekymret for våre kolleger og deres mulighet for å stå i jobben sin som eldre arbeidskraft, som resten av samfunnet gjør. Dette får oss til å rope ut om behovet for en økning i antall hjemler i ordningene for de etablerte og seniorene. Antallet hjemler i SEK/SSK bør oppjusteres raskt!

Og med kun totalt 7 stipend for SSK/SEK (hvorav i år kun 1 var ledige til fordeling) ser vi at mange voksne skuespillere ikke ser seg bryet verdt å søke. Denne andelen stipend har stått fast i svært mange år og vår stipendkomité opplever stadig et enormt stort udekket behov for å ivareta gruppen. Mange av de eldste skuespillerne er aktive langt opp i høy alder, og vi har til og med flere 70-åringer som søker stipend. Skaperkraften kan være like stor hos seniorer, og vi ønsker å ha scenekunstnere i alle aldre på våre scener og i våre kunstuttrykk. Det haster å få nye faste hjemler til denne gruppen med etablerte kunstnere.

NSF mener det bør være minimum 15 hjemler for etablerte kunstnere, en økning på 8 i forhold til dagens nivå. Vi opplever at utryggheten er økende, at flere søker hjelp, og at mange strever økonomisk. Mange henvender seg til oss som deres fagforbund, og har til og med problemer med å betale kontingenten.

Vennlig hilsen

Per Emil Grimstad
Forbundsleder

Marianne Roland
Sekretær i stipendkomitéen